

UCHWAŁA NR IV/42/2024
RADY DZIELNICY VII ZWIERZYNIEC
z dnia 29 lutego 2024 r.

**w sprawie nadania nazwy Skwer im. Dr Marii Spiss skwerowi zlokalizowanemu
u zbiegu ulic Kamedulskiej i Szyszko-Bohusza w Krakowie.**

Na podstawie § 3 pkt 3 lit. k uchwały Nr XCIX/1501/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie: organizacji i zakresu działania Dzielnicy VII Zwierzyniec w Krakowie (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2021 r. poz. 6701), Rada Dzielnicy VII Zwierzyniec uchwala, co następuje:

§ 1. Wnioskuje się do Rady Miasta Krakowa o nadanie nazwy Skwer im. Dr Marii Spiss położonemu na terenie Dzielnicy VII Zwierzyniec bezimiennemu skwerowi zlokalizowanemu u zbiegu ulic Kamedulskiej i Szyszko-Bohusza w Krakowie (rejon północno-zachodniej części działki nr 235/3 obr. K-17).

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady i Zarządu Dzielnicy VII Zwierzyniec

Witold Górny

Uzasadnienie:

Dr Maria Spiss jest wybitną postacią w historii osiedla Przegorzały, na które wraz z mężem sprowadziła się w 1934 roku. Największe osiągnięcia zawodowe, naukowe i społeczne dr Marii Spiss przypadają na okres po drugiej wojnie światowej, a więc już po ukończeniu przez nią 50. roku życia. W trudnym okresie bezpośrednio po wojnie przez 24 lata pracowała jako jedyny lekarz w przychodni mieszczącej się w jej domu przy ul. Jodłowej, obejmującej swoim zasięgiem ciężki terenowo, rozległy obszar Przegorzał i Bielania. Równocześnie była lekarzem zakładowym Wodociągów na Bielanach oraz przy ul. Senatorskiej, a także w prewentorium dziecięcym w Przegorzałach.

Działalność dr Marii Spiss wykraczała daleko poza praktykę lekarską. Przykładem jej skutecznych i doniosłych lokalnych inicjatyw społecznych są m.in. sanacja studzien w Przegorzałach (dzięki czemu zniknęły w tym rejonie wypadki duru brzuszego), czy doprowadzenie do budowy bloku mieszkalnego dla robotników Wodociągów przy ul. Mirowskiej (budynek istnieje do dziś).

Mimo ciężkiej pracy lekarza rejonowego i zakładowego oraz działalności społecznej, dr Maria Spiss nie rezygnowała z aspiracji naukowych. W 1947 roku habilitowała się na podstawie rozprawy *Wież podmiejska jako istotny czynnik rozwoju urbanistyki. Studium higieny* (druk 1948). Materiały w postaci własnych badań ankietowych zebrala na terenie jej pracy etatowej. Wysoko oceniona praca do dziś służy jako materiał źródłowy dla higienistów i socjologów. Dodatkowo w 65. roku życia uzyskała II stopień specjalizacji w zakresie chorób wewnętrznych. Publikowała w czasopiśmie

naukowych, przez wiele lat przed i po II wojnie wykładała higienę w Uniwersyteckiej Szkole Pielęgniarek, a w czasie wojny na tajnych kursach. Była autorką podręcznika dla pielęgniarek. Przez kilka lat po wojnie prowadziła wykłady z higieny dla architektów i urbanistów na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej.

Warto w końcu odnotować, że w czasie okupacji dr Maria Spiss wraz z mężem w sposób ciągły pomagali kilku najuboższym rodzinom w Przegorzałach, nieśli również pomoc materialną kilku rodzinom profesorów uwięzionych w listopadzie 1939 r. w pamiętnej akcji *Sonderaktion Krakau*, znajomym Żydom, a znanego bakteriologa, profesora Wrzoska z rodziną, wysiedlonego z Poznania, przyjęli pod swój dach.

Dodatkowo, trwałym cennym obiektem wniesionym do Przegorzał przez dr Marię Spiss jest obraz Józefa Unierzyskiego, ucznia Matejki, ofiarowany do kościoła po utworzeniu parafii w 1950 r., który do zmiany wystroju kościoła w 1967 roku zdobił główny ołtarz świątyni.

W uznaniu opisanych powyżej, niewątpliwych zasług dr Marii Spiss dla lokalnej społeczności Przegorzał (oraz okolicznych osiedli), Rada Dzielnicy VII Zwierzyniec stanowi jak w § 1 wnosząc o nadanie jej imienia skwerowi zlokalizowanemu u zbiegu ulic Kamedulskiej i Szyszko-Bohusza w Krakowie (przy budynku osiedlowej Przychodni Zdrowia).